



STŘEDNĚDOBÝ PLÁN ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB LIBERECKÝ KRAJ 2009 - 2013

ZJEDNODUŠENÁ VERZE



Zpracoval:

Krajský úřad Libereckého kraje, Odbor sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin

Vedoucí odboru: JUDr. Ludmila Šlechtová

Vedoucí oddělení koordinace a střednědobého plánování: Mgr. Michaela Vodičková

Spolupráce při zpracování:

MB servis

Bc. Iva Benešová, Ing. Jiří Lauerman

Obsah

ÚVODNÍ SLOVO.....	3
SHRNUTÍ OBSAHU ANALYTICKÉ ČÁSTI.....	5
POPIS STAVU ZA JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY UŽIVATELŮ	6
HLAVNÍ UKAZATELE ROZVOJE	8
STAV PLÁNOVÁNÍ ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V LK	13
ANALYTICKÉ ZÁVĚRY	15
VIZE 2020.....	17
STRATEGICKÉ CÍLE PRO OBDOBÍ 2009 - 2013	18
Hlavní strategické cíle 2009-2013	18
Dílčí cíle 2009 - 2013	19
ROZVOJOVÉ AKTIVITY PRO OBDOBÍ 2009-2013	26
DALŠÍ POSTUP A SOUVISEJÍCÍ ČINNOSTI.....	31
VYSVĚTLENÍ POUŽITÝCH ZKRATEK.....	32

ÚVODNÍ SLOVO



Vážení,

dostáváte do rukou velmi významný dokument, který se zabývá v ucelené míře plánováním sociálních služeb v Libereckém kraji.

Motto: „Plánujme společně sociální služby takové jaké potřebujeme.“

Vize a cíle resortu sociálních věcí a menšin

Zahájení dialogu, podpora partnerství obcí a Libereckého kraje

Liberecký kraj je významnou součástí systému poskytování služeb, nikoliv však jedinou. V současné době jsou to především obce a města, která na svých územích musí každodenně reagovat na potřeby svých občanů. Je proto zcela nezbytné zahájit potřebný dialog mezi samosprávami a přizvat představitele k rozhodování o toku finančních prostředků na sociální služby v kraji. Budeme prosazovat pravidelnou systémovou diskusi s představiteli samospráv po celé funkční období. Partnerství se nedá naučit, je nutné je zažít.

V rámci společného dialogu se zaměříme zejména na:

Vyjasnění kompetencí a odpovědnosti samospráv při zajišťování sociálních služeb v Libereckém kraji

Přestože jsou kompetence dány příslušnou legislativou (zejména Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách), v praxi se často vyskytují otázky spojené s kompetencemi a odpovědností obcí a kraje při zajišťování sociálních služeb. Současná praxe a zkušenosti ukazují, že představitelé samospráv se po zrušení okresů umí své role poskytování sociálních služeb velmi dobře zhostit. Je to logické i z pohledu samotného občana, kterému je místní samospráva nejbližší. Je potřebné diskutovat o roli kraje, kterou vnímáme především v koordinaci a plánování celokrajského systému a nastavení takových mechanismů přidělování finančních prostředků, které zajistí efektivní sociální služby v obcích a kraji.

Budeme podporovat:

1. Dostupnost a efektivitu sociálních služeb

Budeme klást důraz především na místní dostupnost sociálních služeb na daném území. „Považujeme za nezbytné, aby sociální služby, které lidé potřebují, za těmito lidmi přišly do místa, kde žijí. A naopak tam, kde je potřeba za službou dojít, aby byla k dispozici v místě, kam se lidé mohou opravdu dostat. Dialogem s obcemi a společným plánováním chceme postupně dosáhnout toho, aby ve stanoveném místě či území byla nabídka těch služeb, které lidé opravdu potřebují a které jsou pro ně dostupné také finančně. Jediným společným postupem s obcemi je možné v Libereckém kraji vytvářet dostupné a efektivní sociální služby.

2. Kvalitu sociálních služeb

Sociální služby může v průběhu svého života potřebovat každý člověk, když se dostane do nepříznivé sociální situace. Jestliže taková situace nastane, je nezbytné, aby sociální služby byly zajištěné na odborné úrovni, důstojně a v příjemném prostředí. Největší důraz budeme klást na kvalitu sociálních služeb, které jsou spojené s ubytováním nebo trvalým bydlením člověka, a ten se tak stává závislým na poskytovateli služeb ve většině oblastí svého života. Nástrojem k naplnění této priority bude důsledné využívání stávajícího systému inspekce sociálních služeb.

3. Zapojení veřejnosti

Rozhodnutí, která ovlivňují určitou lokalitu a životy lidí, kteří v ní žijí, není možné činit bez těch, kterých se to dotýká. Informovanost veřejnosti musí být především srozumitelná a pravidelná. Budeme podporovat již vytvořené a osvědčené modely zapojování veřejnosti do diskuse o sociálních službách v obcích, které mohou být inspirací pro ostatní. Jedině tak se podaří zajistit, aby navržený systém sociálních služeb byl jedinečný a neopakovatelný a plně odpovídal místním potřebám, podmínkám a zdrojům.

Metodiku plánování sociálních služeb do jisté míry upravuje již zákon o sociálních službách – jedná se o výčet typů subjektů, které mají být zapojeny do tvorby plánu. Není stanovena míra a konkrétní způsob jejich zapojení. Výchozí je metodika komunitního plánování. Tu lze beze zbytku použít pro plánování na místní úrovni. Kraj nemůže v samostatné působnosti „zasahovat“ do kompetencí obcí. Plán nemůže „úkolovat“ jiné jím nezřizované subjekty. Kraj má pouze nepřímé a nelegislativní nástroje pro ovlivňování systému sociálních služeb, a to zejména mechanismy přidělování finančních prostředků a vytváření doporučené linie rozvoje sociálních služeb prostřednictvím koncepčních dokumentů, které kraj zpracovává a z kterých předkládaný Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb LK (dále jen SPRSS LK) vychází.

V plánování rozvoje sociálních služeb mají podstatný význam komunitní plány na místní úrovni (identifikují potřeby a definují opatření týkající se bezprostředně místní komunity). Za předpokladu, že dojde k harmonizaci metodiky jejich tvorby a implementace, budou tvořit spolu s krajským plánem jednotný celek. V současné době vzhledem k rozdílné kvalitě a odlišné metodice zpracování k nim lze při tvorbě střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje pouze přihlížet. Z tohoto důvodu v průběhu roku 2008 vznikla Datová struktura pro tvorbu strategické části SPRSS LK, na které se bude dále pracovat. Při tvorbě tohoto dokumentu bylo přihlíženo ke všem v současné době dostupným materiálům a komunitním plánům. K dalším aktuálním poznatkům, informacím a komunitním plánům se bude přihlížet při zpracovávání Akčních plánů a jiných strategických dokumentů Libereckého kraje na úseku plánování sociálních služeb.

Tento dokument vznikl ve spolupráci s těmi, kteří se podílejí na procesu plánování sociálních služeb na celém území LK a patří jim za to poděkování.

Pavel Petráček
člen rady kraje
pověřený vedením resortu
sociálních věcí a menšin

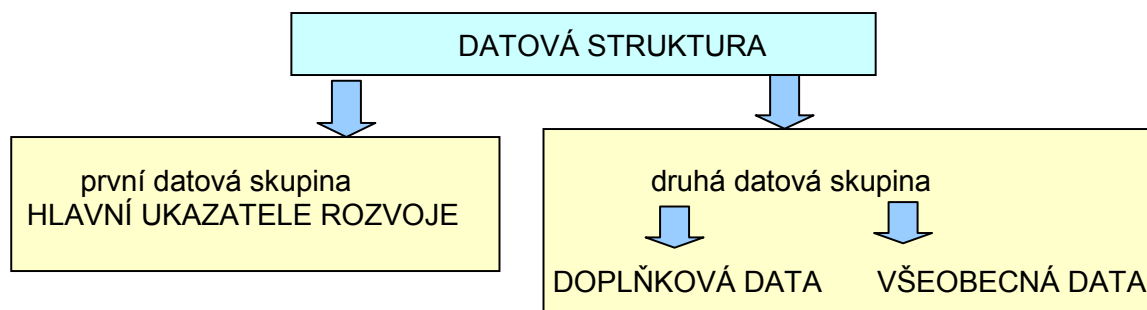
ZJEDNODUŠENÁ VERZE STŘEDNĚDOBÉHO PLÁNU ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB LIBERECKÉHO KRAJE (SPRSS LK) JE DOKUMENT, KTERÝ BUDE SPLŇOVAT PODMÍNKY UMOŽŇUJÍCÍ CO NEJRYCHLEJŠÍ SEZNÁMENÍ LAICKÉ I ODBORNÉ VEŘEJNOSTI S TÍMTO STĚŽEJNÍM ROZVOJOVÝM DOKUMENTEM KRAJE V OBLASTI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB. JEDNÁ SE O VÝTAH NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH KAPITOL DOKUMENTU, ZEJMÉNA ZÁVĚRŮ ANALYTICKÉ ČÁSTI A ZÁSADNÍCH ROZVOJOVÝCH VIZÍ, CÍLŮ A AKTIVIT PRO OBDOBÍ 2009 – 2013. PLNÁ VERZE SPRSS LK BYLA PROJEDNÁNA A SCHVÁLENA ZASTUPITELSTVEM KRAJE NA JEHO JEDNÁNÍ DNE 30. 9. 2008 USNESENÍM Č. 312/08/ZK. SCHVÁLENÁ VERZE DOKUMENTU JE DOSTUPNÁ NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH LK NA ADRESE:

http://www.kraj-lbc.cz/public/social/sprss_lk_20092013_0efc128f6c.pdf

SHRnutí OBSAHU ANALYTICKÉ ČÁSTI

Analytická část SPRSS LK je první částí dokumentu. Skládá se z několika samostatných kapitol, které se věnují vždy některé ucelené části procesu plánování. Obsahem první kapitoly **A.1 Úvod a metodika zpracování analytické části** plné verze jsou úvodní informace o metodice zpracování a datové struktuře¹.

Schéma datové struktury



Kapitola **A.2 Celkový popis stavu sociálních služeb v LK**. Obsahuje mimo jiné obsáhlý výčet strategických dokumentů LK a spolupracujících organizací, jejichž závěry byly využity při zpracování SPRSS LK a popis stavu sociálních služeb z pohledu jednotlivých cílových skupin.

Kapitola **A.3 Všeobecná data** přináší základní informace o LK. Jejich součástí je obecná charakteristika LK, tzn. jeho poloha, dopravní dostupnost, informace o stavu průmyslu a hospodářství a další. Dále demografická analýza přinášející nejdůležitější informace o obyvatelstvu LK členěné dále ve struktuře – populační vývoj, přírůstek obyvatel, porodnost, úmrtnost, věková struktura, sňatečnost a rozvodovost. Všechny informace a data byly čerpány především ze zdrojů ČSÚ, a pokud to bylo možné, jsou členěny po spádových územích obcí s rozšířenou působností. Kde nebyla data dostupná v této struktuře, jsou uvedena v členění po okresech.

¹ Datová struktura je doporučená struktura dat, která zahrnuje omezený (a konečný) počet údajů, kterými je možné nejvhodnějším způsobem popsat potřebnost, stav a změny v poskytování příslušného typu služeb a tím zajistit rovněž průběžný monitoring plnění plánovaných cílů a opatření.

Další je kapitola **A.4 Hlavní ukazatele rozvoje**, přinášející přehled a popis hlavních ukazatelů rozvoje a kapitola **A.5 Doplnková data**. Jejich součástí je jednak přehled poskytovatelů sociálních služeb s působností kdekoliv na území LK, dále pak informace o stavu komunitního plánování obcí v LK a v neposlední řadě doplnková ekonomická data získaná z podaných žádostí poskytovatelů sociálních služeb o dotaci ze státního rozpočtu na rok 2008 a z registru poskytovatelů sociálních služeb. Hlavní ukazatele rozvoje a doplnková ekonomická data jsou samostatnými přílohami č. 1 a 2 plné verze SPRSS LK.

Závěrečnou kapitolou analytické části je kapitola **A.6 Analytické závěry**. Podstatným dílem této části dokumentu je SWOT analýza stavu sociálních služeb v LK. **Výroky SWOT analýzy byly** po jejich dalším projednání ve všech skupinách krajské koordinační struktury základním **podkladem pro formulaci cílů a opatření** v rámci návrhové části SPRSS LK.

Analytická část SPRSS LK (zejména základ její datové části, tj. hlavní ukazatele rozvoje) byla koncipována jako otevřený analytický systém, který bude dále průběžně doplňován a aktualizován. Bude tedy i do budoucna základem pro hodnocení úspěšnosti realizace všech rozvojových kroků a aktivit, které budou dle schváleného SPRSS LK naplňovány.

Analytická část SPRSS LK (verze 2008) byla představena na jednání Krajské koordinační struktury (KKS). Dne 7. 7. 2008 byla analytická část uveřejněna na webových stránkách kraje a byla zároveň zveřejněna výzva k jejímu připomínkování pro všechny, kdo se do tohoto procesu chtěl zapojit.

Zjednodušená verze SPRSS LK přináší shrnutí nejdůležitějších informací, dat, závěrů a doporučení za jednotlivé kapitoly plné verze.

POPIS STAVU ZA JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY UŽIVATELŮ

Všechny kroky v procesu změn by měly být prováděny na základě reálných potřeb jednotlivých cílových skupin uživatelů sociálních skupin. V následující části je uveden celkový popis současného stavu sociálních služeb za jednotlivé cílové skupiny uživatelů.

Cílová skupina: SENIOŘI

Senioři, kteří se trvale při zajištění svých potřeb v oblasti sebeobsluhy, péče o prostředí nebo udržování sociálních kontaktů neobejdou bez pomoci druhé osoby.

V souhrnu se dá říci, že v roce 2008 je snaha o podporu procesu optimalizace sítě rezidenčních služeb pro seniory a o podporu a doplnění nabídky terénních služeb. Cílem je co nejvíce rozklíčovat způsob financování služeb pro seniory bez ohledu na zřizovatele. Přijímání uživatelů do rezidenčních zařízení je v kompetenci poskytovatele, který se řídí standardy kvality poskytované péče. Snahou je o co největší návrat příspěvku na péči do sociálního systému. Je pokračováno v rámci vzdělávání a v rámci procesu sebehodnocení a tvorby rozvojových plánů ve zkvalitňování poskytované péče pro seniory.

Cílová skupina: OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM²

Jako výchozí v roce 2008 je podpora stávajících asistenčních, terénních a odlehčovacích služeb v rámci celého kraje. Dále je aktuální podpora rozvoje chráněných bytů a tím zajištění alternativy bydlení k ústavní péči. Další službou, která je vnímána jako obecně potřebná a zatím nedostačující, jsou denní stacionáře. V souhrnu se dá říci, že v roce 2008 je snaha o podporu procesu optimalizace sítě rezidenčních služeb pro okruh osob se zdravotním postižením a o podporu a doplnění nabídky terénních služeb. Cílem je co nejvíce rozklíčovat způsob financování služeb pro osoby se zdravotním postižením bez ohledu na zřizovatele. Snahou je o co největší návrat příspěvku na péči do sociálního systému. Je pokračováno v rámci vzdělávání a v rámci procesu sebehodnocení a tvorby rozvojových plánů ve zkvalitňování poskytované péče pro osoby se zdravotním postižením.

Cílová skupina: OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

Jedná se o velmi rozmanitou cílovou skupinu, kterou je třeba rozdělit do úzce vymezených podskupin (rodiny s dětmi, popř. mladí lidé do 26let, oběti, osoby sociálně vyloučené, osoby v krizi).

V současné době jsou v oblasti osob ohrožených sociálním vyloučením financovány stávající služby pro danou cílovou skupinu a znatelně chybí zmapování počtu těchto osob a vydefinování potřeb v této cílové skupině a jednotlivých podskupinách. Dále se hledají možnosti financování analýz potřeb a počtu osob ohrožených sociálním vyloučením v rámci celého LK a další finanční zdroje pro poskytovatele sociálních služeb pro danou cílovou skupinu. Je snaha o rozvoj užší spolupráce s poskytovateli služeb jako zdroji informací o potřebách cílových skupin a užší propojení s procesem komunitního plánování v kraji.

Cílová skupina: NÁRODNOSTNÍ A ETNICKÉ MENŠINY

Etnické menšiny, imigranti a azylanti, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy.

V současné době jsou v oblasti národnostních menšin přednostně podporovány tyto aktivity:

- terénní programy,
- nízkoprahová zařízení pro děti a mládež,
- sociálně aktivizační služby pro komplexní přístup tzv. sanace rodin,
- dostupnost a kvalita sociálních služeb – nastavení standardů kvality sociálních služeb,
- zvýšení informovanosti o samotných službách a dostupných zdrojích financování sociálních služeb,
- vytváření podmínek pro spolupráci s organizacemi, které z pohledu zákona o sociálních službách neposkytují sociální služby, ale s těmito službami bezprostředně souvisí,

² osoby s chronickým duševním onemocněním, osoby s chronickým onemocněním, osoby s jiným zdravotním postižením, osoby s kombinovaným postižením, osoby s mentálním postižením, osoby s tělesným postižením, osoby se sluchovým postižením, osoby se zdravotním postižením, osoby se zrakovým postižením

- zavádění standardů kvality v organizacích a dodržování specifických metod sociální práce s touto cílovou skupinou,
- vzdělávání pracovníků v sociálních službách.

Cílová skupina: OSOBY OHROŽENÉ A ZÁVISLÉ NA NÁVYKOVÝCH LÁTKÁCH

Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy

Prioritou v současné době je podpora a efektivní udržení stávající sítě služeb pro uživatele drog. Podpora meziresortní spolupráce.

Zajištění podmínek pro rozvoj služeb a vznik nových programů, které v kraji výrazně chybí.

Zahájení jednání mezi poskytovateli služeb a představiteli orgánů veřejné správy s cílem připravit návrh opatření pro:

- zlepšení vzájemné komunikace a spolupráce při tvorbě opatření ochrany veřejného zdraví ve vztahu k užívání návykových látek;
- rozšíření terénních programů pro uživatele návykových látek do měst/regionů, v nichž tento typ programů chybí a je potřebný; rozšíření sítě služeb o pobytovou a ambulantní formu.

HLAVNÍ UKAZATELE ROZVOJE

Hlavní ukazatele rozvoje jsou zásadní datová skupina, která obsahuje omezený počet ukazatelů vypovídajících o celkovém stavu sociálních služeb v daném území. Stanovené ukazatele mají schopnost vyjádřit změnu stavu příslušného jevu, jsou sledovatelné v pravidelných časových řadách a jsou platné a použitelné pro analytickou i návrhovou část plánů a měly by zajistit jejich vzájemnou provázanost (v ose potřeby → cíle → opatření). Jsou zároveň nejdůležitější vazbou mezi plánováním v úrovni měst a obcí (ORP) a v úrovni kraje. Měly by být proto sledovatelné v obou úrovních. Hlavní ukazatele rozvoje jsou základním nástrojem sledování (monitoringu) plnění plánů ve všech územních úrovních i věcných oblastech. Součástí datové skupiny hlavních ukazatelů jsou také indikátory stanovené pro sledování v rámci Programu rozvoje Libereckého kraje.

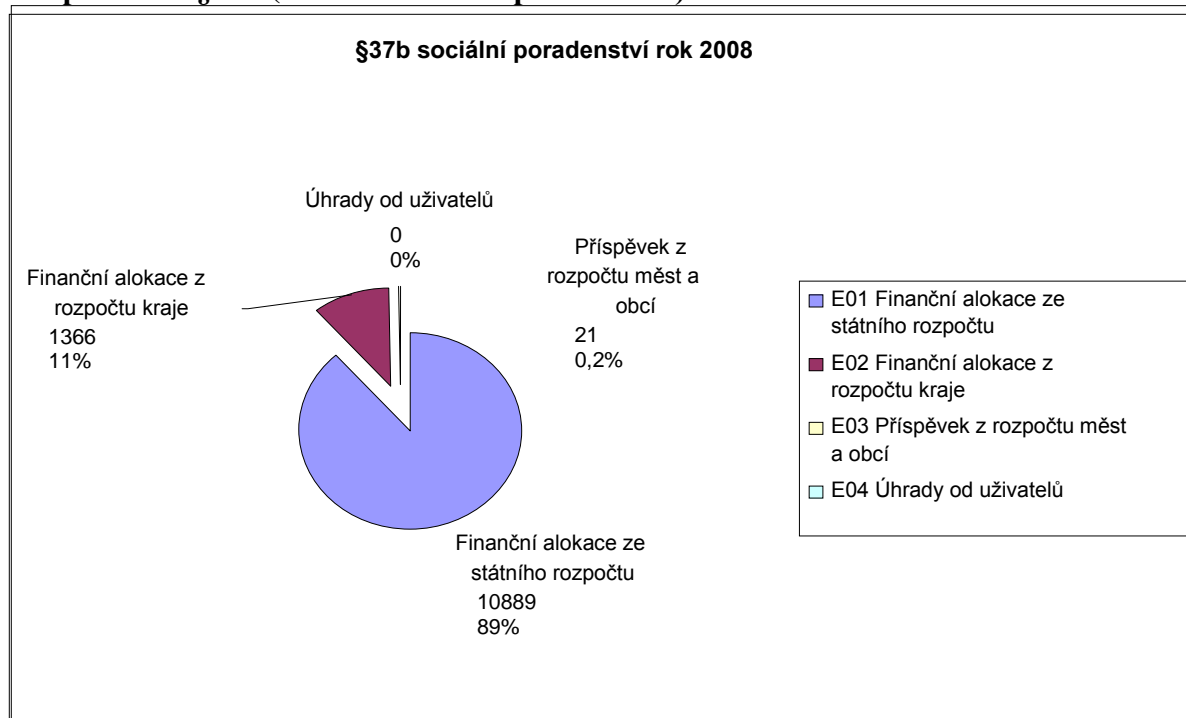
Přehled hlavních ukazatelů rozvoje přináší následující tabulka:

Tab. Přehled hlavních ukazatelů rozvoje

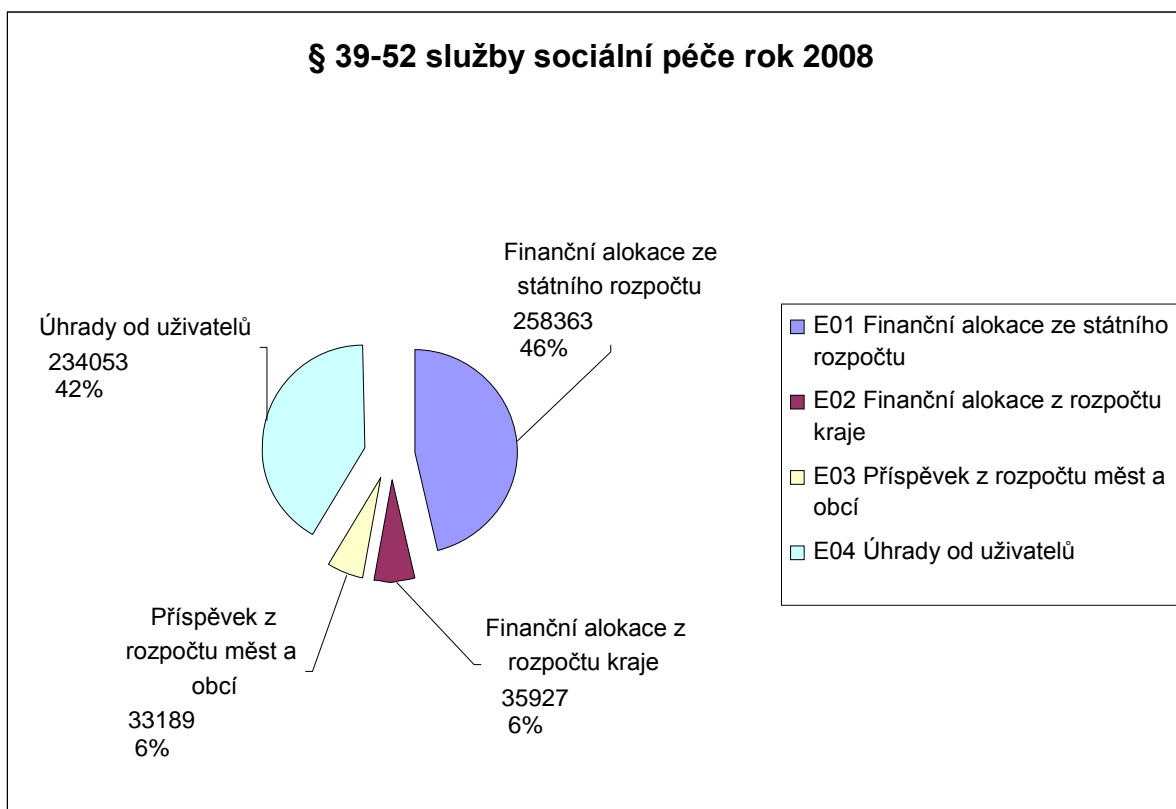
kód	ukazatel	m.j.	odpovědnost / zdroj	indikátor PRK č.	věcné sledování
M01	Počet poskytovatelů soc. služeb	počet	LK, ORP	115	celek, druh
M02	Počet uživatelů služeb, kteří pobírají příspěvek na péči	počet	LK	119	celek, vybrané druhy, CS
M03	Počet neuspokojených oprávněných žadatelů	počet	poskytovatelé	-	vybrané druhy
M04	Využití kapacity zařízení	%	poskytovatelé	-	vybrané druhy
M05	Počet míst (lůžek) v zařízeních soc. péče na 1000 obyvatel	%	ČSÚ	114	celek
M06	Osoby pobírající příspěvek na péči	počet	LK	-	celek
M07	Podíl osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách	%	LK, ORP	121	vybrané CS
M08	Počet sociálně vyloučených lokalit	počet	LK, ORP	122	vybrané CS
M11	Počet uživatelů	počet	poskytovatelé	-	vybrané druhy
M12	Počet kontaktů	počet	poskytovatelé	-	vybrané druhy
M13	Počet lůžek	počet	poskytovatelé	-	vybrané druhy
M14	Počet intervencí	počet	poskytovatelé	-	vybrané druhy
E01	Finanční alokace ze státního rozpočtu	tis.Kč	LK	120a	celek, druh
E02	Finanční alokace z rozpočtu kraje	tis.Kč	LK	120b	celek, druh
E03	Příspěvek z rozpočtu měst a obcí	tis.Kč	ORP	-	celek, druh
E04	Úhrady od uživatelů	tis.Kč	zřizovatel	-	celek, druh
E05	Vyplacený příspěvek na péči	tis.Kč	LK	-	celek
E11	Náklady na uživatele	Kč	poskytovatelé	-	vybrané druhy
E12	Náklady na kontakt	Kč	poskytovatelé	-	vybrané druhy
E13	Náklady na lůžko	Kč	poskytovatelé	-	vybrané druhy
E14	Náklady na intervenci	Kč	poskytovatelé	-	vybrané druhy
Q01	Počet služeb a zařízení, ve kterých bylo provedeno hodnocení (inspekce) kvality soc. služeb	počet	LK, ORP	116	celek, druh
Q02	Počet služeb a zařízení, která úspěšně absolvovala inspekci kvality	počet	LK, ORP	117	celek, druh
Q03	Počet služeb a zařízení, která mají rozvojový plán	počet	LK, ORP	118	celek, druh
Q04	počet služeb a zařízení, jejichž rozvojový plán je v souladu s KP obce	počet	obec	-	celek, druh

Tabulky Hlavních ukazatelů rozvoje pro jednotlivé druhy sociálních služeb jsou uvedeny v samostatné **Příloze č. 1** plné verze SPRSS LK. Právě tyto tabulky byly podkladem pro vytvoření grafického vyjádření podílu jednotlivých finančních zdrojů na financování skupin sociálních služeb v členění za roky 2007 a 2008. Jako příklad jsou zde uvedeny grafy pro odborné sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence za rok 2008. Další jsou obsaženy v plné verzi SPRSS LK.

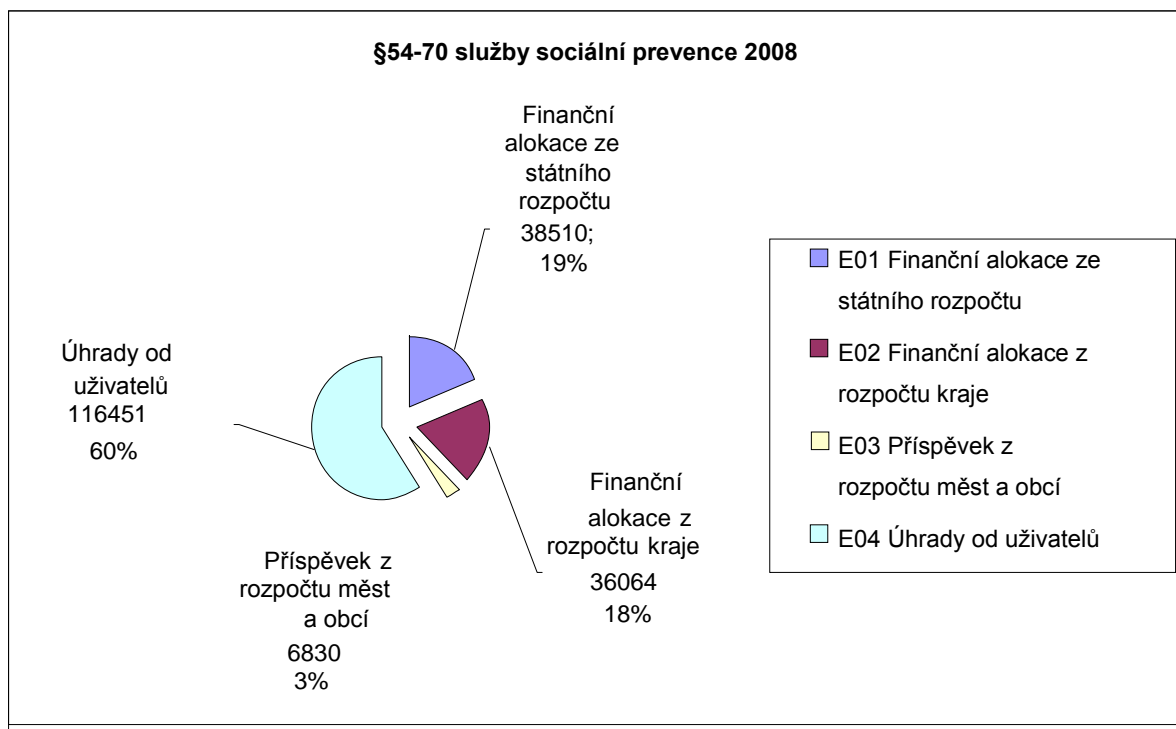
Skupina č. 1- §37b (odborné sociální poradenství)



Skupina č. 2 - §39 - §52 (služby sociální péče)



Skupina č. 3 - §54 - §70 (služby sociální prevence)



Kapitola A.4.3 Souhrnné tabulky hlavních ukazatelů obsahuje ty hlavní ukazatele rozvoje, u kterých není možné stanovit jejich hodnoty pro jednotlivé druhy sociálních služeb, ale pouze pro sociální služby jako celek. Výběr z ukazatelů:

Ukazatel M01 (indikátor PRK č. 115)

Počet poskytovatelů sociálních služeb

	2007	2008
Počet poskytovatelů sociálních služeb	105	107

Zdroj: registr poskytovatelů, údaje k 1.1. příslušného roku.

Ukazatel M05 (indikátor PRK č. 114)

Počet míst v rezidenčních zařízeních sociální péče na 1000 obyvatel (Liberecký kraj)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet zařízení sociální péče celkem	41	42	43	44	46	43	42	40
Počet míst	2 439	2 525	2 442	2 499	2 758	2 717	2 656	2 561
Počet obyvatel celkem	429 012	429 121	427 396	427 321	427 722	427 563	429 031	430 774
Počet míst na 1000 obyvatel	5,69	5,88	5,71	5,85	6,45	6,35	6,19	5,95

Ukazatele M06 a E05

M06 - Počet osob pobírajících příspěvek na péči

E05 - Vyplacený příspěvek na péči

Územní obvod ORP	Rok 2007		Rok 2008	
	M06 počet osob	E05 vyplaceno (tis.Kč)	M06 počet osob (odhad)	E05 předpoklad (tis.Kč)
Česká Lípa	1 675	96 560	1 703	108 000
Liberec	3 474	171 777	3 760	240 000
Frydlant	792	46 655	801	52 800
Jablonec nad Nisou	2 061	118 346	2 118	130 000
Jilemnice	643	40 682	688	48 000
Nový Bor	729	41 201	704	43 200
Turnov	904	47 367	978	60 000
Tanvald	566	35 493	562	42 000
Semily	681	35 675	696	43 200
Železný Brod	367	22 690	376	24 000
Liberecký kraj	11 892	656 446	12 386	791 200

Komentář skutečného stavu:

V roce 2008 bylo vyplaceno 764 888tis. Kč PNP pro 12 456 osob.

Ukazatele M07 a M08 (indikátory PRK č. 121 a 122)

M07 - Podíl osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách z celk. počtu obyvatel LK

M08 - Počet sociálně vyloučených lokalit (SVL)

Územní obvod ORP	Počet SVL	Počet obyvatel celkem	Počet osob v SVL	Podíl (%)
Česká Lípa	10	76 340	1300	1,7
Liberec	5	135 611	900	0,7
Frýdlant	2	24 545	800	3,0
Jablonec nad Nisou	1	53 539	300	0,6
Jilemnice	0	22 702	0	0
Nový Bor	2	26 122	200	0,8
Turnov	1	31 525	80	0,3
Tanvald	4	21 895	600	2,7
Semily	1	26 122	180	0,7
Železný Brod	1	12 113	20	0,2
Liberecký kraj	27	430 514	4380	10,7

Zdroj: Krajský úřad Libereckého kraje, údaje k 31. 12. 2007

STAV PLÁNOVÁNÍ ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V LK

Předmětem kapitoly A.5.2 je SWOT analýza stavu plánování sociálních služeb v Libereckém kraji (květen 2008). Z jednotlivých segmentů (silné, slabé stránky, příležitosti a ohrožení) vyplývají následující závěry:

Silné stránky – jsou vytvořeny základní podmínky a předpoklady pro plánování rozvoje sociálních služeb, je připraven systém vzdělávání v komunitním plánování pro zadavatele, poskytovatele i uživatele sociálních služeb.

Slabé stránky – do procesu plánování je aktivně zapojen pouze malý počet obcí, někde pouze formální podpora komunitního plánování, v území nejsou vytvořeny dostatečné vazby mezi jednotlivými aktéry. Díky nejednotnému metodickému postupu jsou dílčí výstupy nekompatibilní. Procesu plánování chybí systematická finanční podpora.

Příležitosti – zvyšující se počet subjektů ochotných zapojit se do procesu plánování, rostoucí povědomí o komunitním plánování sociálních služeb, aktivizace činnosti Krajské koordinační struktury. Zvyšující se politická podpora procesu plánování a efektivita využívání finančních prostředků alokovaných pro plánovací proces.

Ohrožení – nedostatečné zapojení měst a obcí LK do komunitního plánování, nefunkční horizontální i vertikální komunikace, hrozící neprovázanost výstupů plánování v jednotlivých úrovních. Hrozící vyhoření a odchod zaškolených odborných pracovníků. Chybějící stabilita procesu díky nejistotě víceletého financování sociálních služeb včetně jejich plánování.

Přehled stavu komunitního plánování v obcích Libereckého kraje

Přehled stavu vychází z podkladů od INSTAND o.s., je vztažen k 31.3.2008 a vychází z dostupných zpracovaných dokumentů v jednotlivých obcích. V dokumentu jsou tabulky zpracované pro čtyři regiony (Liberecko, Jablonecko, Českolipsko, Semilsko).

Z tabulek vyplývá, že nejlepší situace v pokrytí území je na Semilsku, méně příznivá je situace zatím na Jablonecku.

Přehled území se zpracovanými nebo rozpracovanými komunitními plány:

Liberec (+ Dlouhý Most, Jeřmanice, Šimonovice, Stráž nad Nisou) – schvalovací fáze 2007

Český Dub (+ Bílá, Cetenov, Hlavice, Janův Důl, Křižany, Osečná, Proseč pod Ještědem, Světlá pod Ještědem, Všelibice, Zdislava) – analytická fáze 2007

Hrádek nad Nisou (+ Chotyně, Rynoltice) – schvalovací fáze 2006

Nové Město pod Smrkem (+ Jindřichovice pod Smrkem, Lázně Libverda) – analytická fáze 2007

Jablonec nad Nisou (+ Bedřichov, Dalešice Janov nad Nisou, Josefův Důl, Lučany nad Nisou, Maršovice, Nová Ves nad Nisou, Pulčeny, Rádlo, Rychnov u Jablonce nad Nisou) – analytická fáze 2007

Tanvald (+ Albrechtice v Jizerských horách, Desná, Harrachov, Jiřetín pod Bukovou, Kořenov, Plavy, Smržovka, Velké Hamry, Zlatá Olešnice) – analytická fáze 2007

Nový Bor (+ Chotovice, Kamenický Šenov, Okrouhlá, Polevsko, Prysk, Radvanec, Skalice u České Lípy, Sloup v Čechách, Slunečná, Loukov) – schvalovací fáze 10/2006

Cvikov (+ Krompach, Kunratice u Cvikova, Mařenice, Svor) - schvalovací fáze 10/2006

Česká Lípa – schvalovací fáze 6/2006

Mimoň - schvalovací fáze 6/2006

Ralsko – analytická fáze 2007

Doksy - schvalovací fáze 6/2006

Semily (všechny obce správního obvodu ORP) – schvalovací fáze 2006

Turnov - (všechny obce správního obvodu ORP) – schvalovací fáze 2006

Jilemnice - (všechny obce správního obvodu ORP) – schvalovací fáze 2006

ANALYTICKÉ ZÁVĚRY

SWOT analýza stavu sociálních služeb v LK (květen 2008)

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • existující síť sociálních služeb • postupné zavádění standardů kvality poskytovaných služeb • zavedený systém kontroly kvality sociálních služeb na základě inspekcí • zvýšené povědomí o nutnosti spolupráce zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb s cílem zajištění dostupnosti a efektivity sociálních služeb • zájem poskytovatelů sociálních služeb o oblast vzdělávání • zapojení některých poskytovatelů do čerpání prostředků z ESF • rozvoj služeb v zařízeních zřizovaných krajem podle jejich rozvojových plánů • vytvoření a naplňování jednotné datové struktury pro sledování rozvoje sociálních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> • není jasně definovaná potřebnost jednotlivých sociálních služeb • služby s nedostačující kapacitou nebo nerovnoměrným územním pokrytím: <ul style="list-style-type: none"> ○ terénní pečovatelská služba ○ služby osobní asistence ○ chráněné bydlení ○ podpora samostatného bydlení ○ azylové domy ○ noclehárny ○ služby následné péče ○ raná péče ○ terénní programy ○ sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi ○ nízkoprahová zařízení pro děti a mládež • nedostupné služby: • domy na půl cesty • pobytová forma služeb následné péče • malý podíl služeb poskytovaných v domácím prostředí se zachováním přirozených sociálních vazeb • chybějící alternativy k ústavní péči • nedostatečný systém péče o chronicky duševně nemocné • nízká míra čerpání prostředků z fondů EU na financování sociálních služeb • nedostatečná informovanost uživatelů, resp. potenciálních uživatelů sociálních služeb o typologii a dostupnosti sociálních služeb • rozdílná příležitost k čerpání finančních zdrojů přerozdělovaných v rámci dotačního řízení s ohledem na právní subjektivitu poskytovatele • nefungující meziresortní spolupráce zejména s resorty zdravotnictví a školství, nepropojenost systému zdravotnictví a soc. péče • neefektivní a nesystémové rozdělování finančních prostředků na sociální služby • nedostatek investičních prostředků na rozvoj služeb • nízký počet služeb sociální prevence • nízké procento využití příspěvku na péči v soc. službách • rozdílná míra požadovaných úhrad od uživatelů • vysoký počet sociálně vyloučených romských lokalit
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • zavedení systému vzájemné spolupráce zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů 	<ul style="list-style-type: none"> • nejisté financování a chybějící víceleté financování sociálních služeb

<ul style="list-style-type: none"> • sociálních služeb • využívání dotačních prostředků ze zdrojů státu, EU, obecních i krajských samospráv, nadací a nadačních fondů na financování sociálních služeb • posilování meziresortní spolupráce • posílení odborné úrovně poskytovatelů soc. služeb • posilování informovanosti uživatelů o typologii sociálních služeb • benchmarking poskytovatelů sociálních služeb • zájem poskytovatelů o rozvíjení a zkvalitňování služeb dle skutečné poptávky • transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb • rozšíření forem systémového přístupu v sociálně vyloučených lokalitách 	<ul style="list-style-type: none"> • nejistý systém přerozdělování finančních prostředků, chybějící jasná pravidla pro financování ze strany státu, krajů, obcí • změny legislativy • nedostatek kvalifikovaného personálu v sociálních službách • nedostatečný systém kontroly využívání příspěvku na péči • růst fixních nákladů na poskytování sociálních služeb • rostoucí počet sociálně vyloučených osob a lokalit • zneužívání sociálních služeb neoprávněnými uživateli
---	--

Závěry a doporučení pro návrhovou část SPRSS LK

Zásadní analytické závěry, vyplývající z vyhodnocení nashromážděných dat a dalších poznatků z hodnocení sociálních služeb v Libereckém kraji byly zahrnuty ve formě jednotlivých výroků do SWOT analýzy stavu sociálních služeb (kap. A.6.1). Identifikované silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby byly zčásti převzaty z dříve zpracovaných dokumentů, aktualizovány podle stavu v první polovině roku 2008 a upraveny pro snadnější použití v dalším procesu tvorby SPRSS LK. Výroky SWOT analýzy byly po jejich dalším projednání ve všech skupinách krajské koordinační struktury základním podkladem pro formulaci cílů a opatření v rámci návrhové části SPRSS LK.

Analytická část SPRSS LK (zejména základ její datové části, tj. hlavní ukazatele rozvoje) byla koncipována jako otevřený analytický systém, který bude dále průběžně doplňován a aktualizován. Bude tedy i do budoucna základem pro hodnocení úspěšnosti realizace všech rozvojových kroků a aktivit, které budou dle schváleného SPRSS LK naplňovány. Aby se tak stalo, je nutné upřesnit způsob jejich sledování, a to především s použitím relevantních hlavních ukazatelů rozvoje a dalších nástrojů dle jednotné datové struktury. Hlavním cílem a indikátorem optimálně nastaveného systému sociálních služeb samozřejmě zůstává spokojenost jejich uživatelů.

Navržená metodika zpracování návrhové části SPRSS LK výše uvedené přístupy a principy plně respektuje a zahrnuje, včetně co nejširšího projednání dílčích kroků i závěrečných výstupů.

VIZE 2020

Strategické vize vyjadřují jak představy o budoucím stavu zajišťování přiměřené nabídky a účelném využívání sociálních služeb v Libereckém kraji, tak i představy o situaci v celé sociální oblasti v dlouhodobém výhledu (konkretizováno rokem 2020). Vize jsou naformulovány jako konstatování cílového stavu pro rok 2020 a obsahují zobecněné vize pro celou oblast sociálních služeb i vize pro jednotlivé cílové skupiny jejich uživatelů. Dlouhodobé vize zahrnují z územního hlediska celý Liberecký kraj. Cílový rok 2020 byl stanoven pro návrhové období dvou Střednědobých plánů rozvoje sociálních služeb a to pro období 2009-2013 a 2014-2020.

Liberecký kraj má dostupnou a optimální síť služeb poskytující kvalitní a efektivní sociální péči rovnoměrně rozloženou po celém území kraje ve všech druzích služeb. Je nastaven funkční systém kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb. Veřejnost je o těchto službách informována dostatečně a vhodným způsobem.

Jsou zajištěny rovné příležitosti pro všechny poskytovatele sociálních služeb, je změněna struktura zřizovatelů, zejména je navýšen podíl služeb zřizovaných neziskovým sektorem.

Je nastaven stabilní systém hodnocení všech poskytovatelů sociálních služeb, kteří žádají o finanční prostředky na provoz služby. Je zvýšen podíl úhrad od uživatelů pobírajících příspěvek na péči. Je nastaven optimální systém financování a zahájen proces jeho decentralizace směrem k obcím.

Je maximálně podporována deinstitucionalizace a transformace sociálních služeb směrem k poskytování sociální péče v přirozeném prostředí uživatelů a jsou posíleny funkce rodiny. Počet lůžek v zařízeních sociální péče odpovídá zjištěným potřebám. Je rozšířena nabídka sociálních služeb poskytovaných jako alternativa k pobytovým službám.

V důsledku fungující meziresortní spolupráce složek zainteresovaných v oblastech souvisejících se sociálními službami je dosaženo sociální integrace v komunitách.

Jsou zpracovány komunitní plány všech obcí Libereckého kraje, krajský střednědobý plán rozvoje sociálních služeb i rozvojové plány všech registrovaných služeb. Jednotlivé složky tohoto plánovacího systému jsou vzájemně provázány a průběžně monitorovány.

STRATEGICKÉ CÍLE PRO OBDOBÍ 2009 - 2013

V přímé vazbě na dlouhodobé vize 2020 je navržen omezený počet obecněji formulovaných hlavních strategických cílů dosažitelných do roku 2013. Měly by vyjadřovat zásadní směry rozvoje sociálních služeb v podobě jednoduše formulovaných a všeobecně přijatelných programových „hesel“. Část hlavních strategických cílů je formulována pro celou sociální oblast, další pro konkrétní cílové skupiny uživatelů. Při formulaci hlavních strategických cílů byly důsledně sledovány a zachovány vazby na Program rozvoje Libereckého kraje, a to především na dílčí opatření B.3b a B.3c, která se týkají sociálních služeb. Návrh hlavních strategických cílů rovněž zohledňuje střednědobé cíle schválené v komunitních plánech měst, obcí a regionů. U každého hlavního strategického cíle je uveden jeho kód a název (popis). Seznam hlavních cílů vychází z návrhu připraveného zejména na základě projednaných analytických závěrů.

Hlavní strategické cíle 2009-2013

HC1 Dosažení sociální integrace v komunitách a snížení počtu osob ohrožených sociálním vyloučením

HC2 Rozvoj a podstatné zvýšení podílu služeb sociální péče poskytovaných v přirozeném prostředí uživatele, využívání terénních a ambulantních služeb větším počtem uživatelů a podstatné snížení počtu uživatelů pobytových služeb

HC3 Optimalizace stávající sítě služeb sociální prevence a zajištění jejich dostupnosti, kvality a efektivity

HC4 Fungující proces plánování sociálních služeb – pravidelný monitoring a aktualizace střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji a zpracování rozvojových dokumentů v obcích metodou komunitního plánování

HC5 Zavedení systému hodnocení kvality sociálních služeb, jejich standardizace a realizace rozvojových plánů jednotlivých služeb

HC6 Systematické a transparentní financování sociálních služeb vycházející z rozvojových plánů sociálních služeb a dalších strategických dokumentů projednaných v rámci krajské koordinační struktury

HC7 Zvýšení odborných znalostí a dovedností zadavatelů a poskytovatelů sociálních služeb a informovanosti uživatelů všech cílových skupin

HC8 Změna zřizovatelských struktur směrem ke zvýšení podílu neziskového sektoru a obcí a snížení počtu poskytovatelů sociálních služeb zřizovaných krajem

HC9 Zajištění meziresortní spolupráce všech zainteresovaných složek, jejichž činnost souvisí s poskytováním sociálních služeb pro příslušné cílové skupiny osob

Dílčí cíle 2009 - 2013

Jsou podrobnějším a konkrétnějším rozpracováním hlavních strategických cílů do většího počtu dílčích cílů, s jasně určeným vztahem ke konkrétnímu hlavnímu cíli. U některých dílčích cílů je uvedena vazba na více hlavních cílů, což není v rozporu s metodickými pravidly. Dílčí cíle jsou stanoveny pro příslušné cílové skupiny uživatelů, přičemž pro některé z nich může být definován i větší počet dílčích cílů, stejně jako některé dílčí cíle zahrnují více cílových skupin uživatelů. Některé dílčí cíle jsou územně definovány pro celé území kraje, jiné jsou lokálně přesněji vymezené. Tam, kde je to možné, je u dílčího cíle vyjádřena vazba na jednotlivé druhy sociální služeb včetně označení konkrétního paragrafu. V dílčích cílech jsou rovněž zohledněny cíle a opatření schválené v komunitních plánech měst, obcí a regionů. Formulace dílčích cílů byla provedena s ohledem na nutnou hodnotitelnost (měřitelnost) jejich naplňování, tzn. stanovení cílových hodnot příslušných **hlavních ukazatelů rozvoje** dle doporučené datové struktury a případně dalších doplňkových ukazatelů. Cílové hodnoty nebylo možné stanovit u všech dílčích cílů – zejména z důvodů chybějících vstupů (dosud nenaplněná datová struktura, chybějící komunitní plány, nezjištěná potřebnost služeb, ...).

Následující tabulka obsahuje výčet dílčích strategických cílů včetně vazby na hlavní strategické cíle. Pořadí dílčích cílů však nevyjadřuje jejich prioritu.

Za tabulkou následuje stručný popis jednotlivých DC.

Kód dílčího cíle	Popis dílčího cíle	Vazba na hlavní strategické cíle
DC01	Zvyšování podpory sociální integrace osob se zdravotním postižením	HC1 HC2
DC02	Zabránění vzniku nových sociálně vyloučených romských lokalit	HC1 HC9
DC03	Zvyšování sociální integrace osob z vyloučených romských lokalit	HC1 HC9
DC04	Snížení počtu závislých osob a minimalizace rizik a škod s tím souvisejících	HC1 HC9 HC3
DC05	Transformace zařízení sociální péče a deinstitucionalizace sociálních služeb pro cílovou skupinu seniorů	HC2
DC06	Transformace zařízení sociální péče a deinstitucionalizace sociálních služeb pro cílovou skupinu osob se zdravotním postižením	HC2

DC07	Zlepšení využitelnosti služeb sociálního poradenství	HC3
DC08	Podpora dostupnosti služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi	HC3 HC9
DC09	Podpora dostupnosti služeb sociální prevence pro osoby bez přístřeší a osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy	HC1 HC3 HC9
DC10	Funkční systém střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji a jeho monitoring	HC4
DC11	Podpora a koordinace komunitního plánování měst a obcí	HC4
DC12	Monitoring realizace rozvojových plánů sociálních služeb	HC4 HC5
DC13	Zvýšení kvality poskytování sociálních služeb prostřednictvím hodnocení kvality	HC5
DC14	Zavedení systému transparentního financování sociálních služeb	HC6
DC15	Zavedený systém vzdělávání	HC7
DC16	Zvýšení informovanosti o sociálních službách	HC7 HC9
DC17	Podstatné omezení služeb zřizovaných krajem	HC8

DC01

Zvyšování podpory sociální integrace osob se zdravotním postižením

Komentář:

Cíle bude dosaženo prostřednictvím zmapování počtu oprávněných uživatelů, vyjednáváním v území s obcemi o alternativních způsobech poskytování služeb a o přechodu z rezidenčních služeb na alternativní formy sociálních služeb.

Dotčené cílové skupiny: osoby se zdravotním postižením

Počet rozvojových aktivit: 8

DC02

Zabránění vzniku nových sociálně vyloučených romských lokalit

Komentář:

Využití, provázání a koordinování příslušných sociálních služeb včetně zkvalitnění meziresortní spolupráce. Využití finančních prostředků z projektů v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, resp. Integrovaného operačního programu.

Dotčené cílové skupiny: národnostní a etnické menšiny

Počet rozvojových aktivit: 3

DC03

Zvyšování sociální integrace osob z vyloučených romských lokalit

Komentář:

Naplnění dílčího cíle zahrnuje využití, propojení a koordinace příslušných sociálních služeb včetně zkvalitnění mezipříjemní spolupráce. Podpora terénní práce, nízkoprahových zařízení a sociálně aktivizačních služeb. Cílené vzdělávání, zlepšení komunikace samospráv i úřadů, zkvalitnění mezipříjemní spolupráce. Snaha o nastavení dlouhodobého systémového přístupu ve vyloučených romských lokalitách. Využití finančních prostředků z ESF z projektů v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Dotčené cílové skupiny: národnostní a etnické menšiny

Počet rozvojových aktivit: 2

DC04

Snížení počtu závislých osob a minimalizace rizik a škod s tím souvisejících

Komentář:

Cíle bude dosaženo především prostřednictvím rozšířené sítě dostupných a kvalitních služeb následné péče, terénních programů, vznikem lůžek pro děti a mládež pod 18 let pro léčbu závislosti. Další důležitým úkolem v rámci naplňování tohoto dílčího cíle je zkvalitnění mezipříjemní spolupráce. Bude analyzován stav patologického hráčství a bude navrženo řešení. Služby pro uživatele drog jsou veřejně prospěšné a měly by být financovány obdobně jako jiné typy služeb včetně obecných zdrojů.

Dotčené cílové skupiny: osoby ohrožené a závislé na návykových látkách

Počet rozvojových aktivit: 7

DC05

Transformace zařízení sociální péče a deinstitucionalizace sociálních služeb pro cílovou skupinu seniorů

Komentář:

Cíle bude dosaženo především zjištěním skutečných potřeb v území a zavedením vhodných opatření do praxe na základě těchto zjištění. Mezi ně patří omezení počtu lůžek v domovech pro seniory, transformace některých nevyhovujících zařízení, nahrazení pobytových zařízení alternativními službami apod.

Dotčené cílové skupiny: senioři

Počet rozvojových aktivit: 6

DC06

Transformace zařízení sociální péče a deinstitucionalizace sociálních služeb pro cílovou skupinu osob se zdravotním postižením

Komentář:

Cíle bude dosaženo především zjištěním skutečných potřeb v území a zavedením vhodných opatření do praxe na základě těchto zjištění. Mezi ně patří omezení počtu lůžek v domovech pro zdravotně postižené, transformace některých nevyhovujících zařízení, nahrazení pobytových zařízení alternativními službami apod.

Dotčené cílové skupiny: osoby se zdravotním postižením

Počet rozvojových aktivit: 7

DC07

Zlepšení využitelnosti služeb sociálního poradenství

Komentář:

Zmapování oblasti sociálního poradenství – cílové skupiny, stávající druhy, potřebnost, dostupnost, dostupnost kvalitních odborníků. Konkretizace opatření pro zvýšení využitelnosti těchto služeb.

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Počet rozvojových aktivit: 4

DC08

Podpora dostupnosti služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi

Komentář:

Podpora vzniku a rozvoje ambulantních i terénních sociálních služeb zaměřených na posílení rodiny jako jejího přirozeného prostředí.

Dotčené cílové skupiny: osoby ohrožené sociálním vyloučením

Počet rozvojových aktivit: 5

DC09

Podpora dostupnosti služeb sociální prevence pro osoby bez přístřeší a osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy

Komentář:

Zmapování cílových skupin a podskupin uživatelů, rozvoj ambulantních a terénních služeb se zaměřením na cílové skupiny a podskupiny tohoto dílčího cíle včetně zkvalitnění meziresortní spolupráce. Vytvoření krajské meziresortní skupiny pro postpenitenciární³ péči.

Dotčené cílové skupiny: osoby ohrožené sociálním vyloučením

Počet rozvojových aktivit: 4

DC10

Funkční systém střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji a jeho monitoring

Komentář:

Dílčí cíl bude naplněn prostřednictvím zpracování ročních akčních plánů podle schválené metodiky vycházejících ze střednědobého plánu 2009 – 2013, zpracování potřebných analýz ke zmapování určité cílové skupiny, zpracování analýz, které se týkají určité sociální problematiky s využitím rozvojových plánů poskytovatelů sociálních služeb, případně zpracování dalších dokumentů. Součástí plnění bude vytvoření systému průběžného monitoringu plnění plánu.

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Počet rozvojových aktivit: 3

DC11

Podpora a koordinace komunitního plánování měst a obcí

Komentář:

Naplnění dílčího cíle přispěje předložením individuálního projektu „Podpora střednědobého plánování a rozvoje sítě sociálních služeb v Libereckém kraji“ do výzvy Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a jeho realizace, politická podpora plánovacího procesu jako uceleného systému (vymezení povinností zúčastněných subjektů, zajišťování potřeb uživatelů sociálních služeb, využívání dostupných zdrojů, využívání příkladů dobré praxe, monitoring).

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Počet rozvojových aktivit: 5

³ Následná a systematická převážně pedagogická péče pro osoby propuštěné z výkonu trestu nebo vykonávající alternativní tresty.

DC12
Monitoring realizace rozvojových plánů sociálních služeb

Komentář:

Budou zpracovány rozvojové plány sociálních služeb všude tam, kde dosud chybí a budou aktualizovány stávající. Dále bude sledováno naplňování rozvojových plánů sociálních služeb a jejich soulad s komunitními plány obcí.

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Počet rozvojových aktivit: 4

DC13
Zvýšení kvality poskytování sociálních služeb prostřednictvím hodnocení kvality

Komentář:

Naplnění tohoto dílčího cíle bude dosaženo především prostřednictvím tvorby rozvojových plánů, realizací procesu sebehodnocení. Bude plánován proces inspekcí a jejich výstupy budou využity pro praxi. Naplnění dílčího cíle by měl napomoci také Individuální projekt IP II připravovaný na předložení v rámci výzvy Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Projekt je zaměřen na podporu střednědobého plánování a rozvoje sítě sociálních služeb v Libereckém kraji.

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Počet rozvojových aktivit: 4

DC14
Zavedení systému transparentního financování sociálních služeb

Komentář:

Mapování dostupnosti služeb sociální péče, analýza rozvojových plánů sociálních služeb, analýza financování sociálních služeb ze strany obcí na území Libereckého kraje, analýza dalších zdrojů umožňujících čerpat finanční prostředky v oblasti poskytování sociálních služeb, větší míra zapojení obcí do financování služeb sociální prevence s regionální působností, dosažení vyšší prestiže pro pracovníky v sociálních službách. Finanční podpora pouze kvalitních, efektivních služeb s vydiskutovanou potřebností podloženou ve strategických dokumentech (oprávněný uživatel).

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Počet rozvojových aktivit: 7

DC15
Zavedený systém vzdělávání

Komentář:

Naplnění tohoto dílčího cíle bude realizováno po zmapování/analýze stavu vzdělanostní úrovně jednotlivých pracovníků, kteří se zabývají sociální problematikou a vytvoření systému dalšího vzdělávání v této struktuře. Podle výsledků bude upraven systém vzdělávání úředníků, poskytovatelů, zadavatelů a všech dalších dotčených skupin osob. K tomu budou využity moderní metodické přístupy a akreditované vzdělávací programy. Využití finančních prostředků z projektů v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Počet rozvojových aktivit: 5

DC16
Zvýšení informovanosti o sociálních službách

Komentář:

Medializace problematiky poskytování sociálních služeb a problémů a úspěchů s tím souvisejících, všestranná komunikace, informovanost široké veřejnosti (laické i odborné), propojování informací v rámci kraje a obcí, zpracování elektronických výstupů, zpracování katalogu sociálních a souvisejících služeb.

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Počet rozvojových aktivit: 5

DC17
Podstatné omezení služeb zřizovaných krajem

Komentář:

Aktivní spolupráce mezi samosprávami a neziskovým sektorem, provázanost komunitního plánování a transparentního financování, převod kompetencí, příprava na změny zřizovatelů.

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Počet rozvojových aktivit: 3

ROZVOJOVÉ AKTIVITY PRO OBDOBÍ 2009-2013

Aktivity jsou rozpracovány v přímé vazbě na jednotlivé dílčí cíle. Jedná se o soubor konkrétních realizačních kroků a opatření vedoucích k naplnění stanovených dílčích cílů v daném časovém horizontu. Návrh rozvojových aktivit zohledňuje konkrétní opatření definovaná v komunitních plánech měst, obcí a regionů.

Vzhledem k dosavadnímu průběhu projednávání, k potvrzené potřebnosti hlubší přípravy konkrétních aktivit na základě dalších dokončovaných komunitních plánů a doplněných analýz i vzhledem k potřebě širšího projednání v rámci Krajské koordinační struktury, byl do této aktuální verze SPRSS LK zapracován pouze **seznam rozvojových aktivit**, včetně **časového plánu** jejich realizace v období 2009-2013. Podrobnější rozpracování aktivit na základě doplněných podkladů a projednání proběhne v následujícím období.

Následující tabulka přináší přehled o plánované realizaci jednotlivých aktivit. Informace o změnách v harmonogramu souvisejících s dalšími pracemi na kartách aktivit jsou popsány v kapitole **Další postup a související činnosti**

dílčí cíl	označení	název aktivity	2009	2010	2011	2012	2013
DC01	A01-01	Zmapování počtu oprávněných uživatelů sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením	■	■	■		
	A01-02	Vyjednávání o alternativních způsobech poskytování služby v území (chráněné bydlení individuální nebo skupinové)		■	■		
	A01-03	Podpora přechodu uživatelů z rezidenčních služeb do alternativních forem bydlení		■	■	■	■
	A01-04	Vytvoření nových odpovídajících ubytovacích kapacit v 6 lokalitách Libereckého kraje (chráněné bydlení individuální a skupinové, kapacita bude určena na základě provedených analýz)	■	■	■	■	■
	A01-05	Podpora asistenčních služeb a služeb individuálního chráněného bydlení a podporovaného zaměstnávání pro potencionální uživatele v rodinách	■	■	■	■	■
	A01-06	Podpora sociálně aktivizačních, průvodcovských a předčitatelských služeb	■	■	■	■	■
	A01-07	Podpora služeb pro chronicky duševně nemocné	■	■	■	■	■
	A01-08	Podpora a rozvoj respitní péče	■	■	■	■	■
DC02	A02-01	Podpora terénní práce v ohrožených lokalitách	■	■	■	■	■
	A02-02	Podpora nízkoprahových zařízení pro děti a mládež	■	■	■	■	■
	A02-03	Cílené vzdělávání pro práci s menšinami, zejména pro místní samosprávy a poskytovatele služeb	■	■	■	■	■
DC03	A03-01	Podpora terénní práce ve vyloučených romských lokalitách	■	■	■	■	■
	A03-02	Vzdělávání pracovníků samosprávy	■	■	■	■	■
DC04	A04-01	Zvýšení dostupnosti kvalitní sítě služeb následné péče pro uživatele legálních i nelegálních návykových látek na Českolipsku a Liberecku	■	■	■	■	■
	A04-02	Dostupnost kvalit sítě služeb terénních programů pro uživatele legálních a nelegálních návykových látek na Českolipsku, Novoborsku a v dalších vytipovaných lokalitách	■	■	■	■	■
	A04-03	Podpora vzniku lůžek pro děti a mládež do 18let pro léčbu závislosti v podobě terapeutické komunity nebo zajištění dostatečné kapacity střediska výchovné péče.	■	■	■	■	■
	A04-04	Provázání a koordinace sítě služeb sociální prevence pro cílovou skupinu osob ohrožených a závislých na návykových látkách.	■	■	■	■	■
	A04-05	Zkvalitnění koordinace a meziresortní spolupráce se školstvím, zdravotnictvím a represivními složkami.	■	■	■	■	■
	A04-06	Analýza stavu patologického hráčství a návrh řešení (v rámci zákona o soc. službách)	■	■	■	■	■
	A04-07	Aktivní zapojení obcí v rámci protidrogové politiky	■	■	■	■	■

dílčí cíl	označení	název aktivity	2009	2010	2011	2012	2013
DC05	A05-01	Analýza skutečné potřeby služeb pro cílovou skupinu seniorů v území	■				
	A05-02	Podpora terénních pečovatelských služeb v obcích	■	■	■	■	■
	A05-03	Podpora služeb osobní asistence a odlehčovacích služeb pro seniory	■	■	■	■	■
	A05-04	Omezení počtu lůžek v domovech pro seniory (postupné snižování kapacit za účelem zkvalitnění péče)	■	■	■	■	■
	A05-05	Transformace některých nevyhovujících zařízení	■	■	■	■	■
	A05-06	Nahrada omezených nebo rusených pobytových zařízení alternativními službami (osobní asistence, pečovatelská služba,)	■	■	■	■	■
DC06	A06-01	Transformace – Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice	■	■	■	■	■
	A06-02	Transformace - Domov Sluneční dvůr, p.o. (Jestřebí)	■	■	■	■	■
	A06-03	Transformace - Domov a Centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.	■	■	■	■	■
	A06-04	Transformace - DORA, p.o. (Raspenava)	■	■	■	■	■
	A06-05	Transformace - Domov a centrum aktivity (Hodkovice na Mohelkou)	■	■	■	■	■
	A06-06	Transformace - APOSS Liberec, p.o. (Nová Ves)	■	■	■	■	■
	A06-07	Transformace - Jedličkův ústav, p.o. (Liberec)	■	■	■	■	■
DC07	A07-01	Podrobná analýza stávajících služeb sociálního poradenství	■				
	A07-02	Zmapování potřebnosti a dostupnosti poradenských služeb v území	■	■	■		
	A07-03	Rozšiřování a zkvalitňování služeb na základě vyhodnocených analýz	■	■	■		
	A07-04	Vzdělávání odborníků na specifickou problematiku	■	■	■		
DC08	A08-01	Podpora vzniku a rozvoje ambulantních i terénních sociálních služeb zaměřených na posilování zdravých funkcí rodin s dětmi jako prevence vzniku ohrožení sociálním vyloučením	■	■	■	■	■
	A08-02	Podpora vzniku a rozvoje ambulantních i terénních sociálních služeb zaměřených na sanaci rodiny v případě selhání nebo oslabení funkcí rodiny jako prevence umístění dítěte do ústavní péče	■	■	■	■	■
	A08-03	Podpora vzniku a rozvoje ambulantních, terénních a popř. i pobytových sociálních služeb zaměřených na sanaci rodiny v případě umístění dítěte do ústavní péče jako prostředek pro navrácení dítěte do rodiny.	■	■	■	■	■
	A08-04	Podpora vzniku a rozvoje ambulantních, terénních a popř. i pobytových sociálních služeb zaměřených na péči o děti a mládež ve věku 6 až 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy jako prevenci jejich ohrožení sociálním vyloučením.	■	■	■	■	■
	A08-05	Podpora vzniku a rozvoje ambulantních, terénních a případně i pobytových sociálních služeb zaměřených na zabránění vzniku sociálního vyloučení u osob opouštějících ústavní a ochrannou výchovu z důvodu dosažení zletilosti (ve věku 18-26 let) a za účelem zajištění jejich integrace do komunity.	■	■	■	■	■

dílčí cíl	označení	název aktivity	2009	2010	2011	2012	2013
DC09	A09-01	Provedení analýzy počtu a složení cílové podskupiny osob bez přístřeší a osob, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, provedení analýzy počtu a potřeb cílové podskupiny pachatelů trestné činnosti, a zjištění potřebnosti jednotlivých druhů sociálních služeb pro dané cílové skupiny na území kraje (zjištění potřebnosti celokrajských služeb).					
	A09-02	Rozvoj ambulantních a terénních služeb zaměřených na prevenci ztráty bydlení u osob ohrožených bezdomovectvím.					
	A09-03	Rozvoj ambulantních a terénních služeb zaměřených na vyhledávání osob žijících v naprostém sociálním vyloučení a zajištění dostupnosti (jejich napojení na záchrannou sociální síť).					
	A09-04	Posílení meziresortní spolupráce při řešení postpenitenciární péče.					
DC10	A10-01	Zpracování ročních akčních plánů rozvoje sociálních služeb (vycházejících ze SPRSS 2009 – 2013)					
	A10-02	Zpracování potřebných analýz ke zmapování potřebnosti služeb pro vybrané cílové skupiny					
	A10-03	Datové centrum sociálních služeb LK					
DC11	A11-01	Politická podpora procesů komunitního plánování měst a obcí					
	A11-02	Finanční podpora vzniku a aktualizace komunitních plánů měst a obcí					
	A11-03	Odborná a metodická podpora procesů komunitního plánování ve městech a obcích					
	A11-04	Koordinace a zajištění provázanosti plánovacích nástrojů a procesů					
	A11-05	Benchmarking – výměna zkušeností a porovnávání dat a výstupů z jednotlivých komunitních plánů a analýz do jedné datové struktury, přístupné všem obcím LK i dalším aktérům soc. služeb					
DC12	A12-01	Zpracování rozvojových plánů sociálních služeb (tam, kde dosud chybí)					
	A12-02	Aktualizace dříve zpracovaných rozvojových plánů sociálních služeb					
	A12-03	Systém sledování naplňování rozvojových plánů sociálních služeb					
	A12-04	Vyhodnocování souladu rozvojových plánů služeb s komunitními plány obcí					
DC13	A13-01	Systém sebehodnocení poskytovatelů služeb					
	A13-02	Plánování procesu inspekcí kvality poskytování sociálních služeb					
	A13-03	Využití výstupů inspekcí					
	A13-04	Vzdělávání inspektorů a výměna zkušeností. Inicie zpracování a vyhodnocování rozvojových plánů služeb					

dílčí cíl	označení	název aktivity	2009	2010	2011	2012	2013
DC14	A-14-01	Podrobná analýza využití finančních zdrojů pro sociální služby (PnP, RV, MPSV, MZ, MŠMT, MV, MMR, MS, ÚP, Nadace a nadační fondy, ESF)					
	A-14-02	Analýza financování sociálních služeb ze strany obcí na území LK					
	A-14-03	Větší míra zapojení obcí do financování služeb sociální prevence s regionální působností					
	A-14-04	Dosažení vyšší prestiže pro pracovníky v sociálních službách (při splnění podmínek, vyšší finanční ohodnocení)					
	A-14-05	Podpora víceletého systému financování sociálních služeb					
	A-14-06	Aktivizace investičních zdrojů pro infrastrukturu sociálních služeb					
	A-14-07	Transparentní systém informací o financování všech služeb na území kraje (v rámci Datového centra)					
DC15	A15-01	Vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb					
	A15-02	Vzdělávání zadavatelů sociálních služeb					
	A15-03	Vzdělávání pracovníků ve službách sociální prevence					
	A15-04	Vzdělávání pracovníků ve službách sociální péče					
	A15-05	Tvorba a aplikace metodik pro vzdělávání vytipovaných cílových skupin					
DC16	A16-01	Podpora obecné medializace problematiky sociálních služeb, katalog sociálních služeb a souvisejících služeb (v tištěné i digitální podobě)					
	A16-02	Informovanost široké laické i odborné veřejnosti (služby a jejich využívání, dávky a příspěvky, úhrady, změny v legislativě,...)					
	A16-03	Podpora dalších vhodných forem zvýšení informovanosti uživatelů (www, cílené kampaně a informační akce, telefonické informace, ...)					
	A16-04	Systém vzájemné výměny informací všech aktérů sociálních služeb (samospráva ve všech úrovních, orgány státní správy, poskytovatelé, neziskový sektor, ...)					
	A16-05	Zpracování GIS map (územní pokrytí sociálních služeb), katalog sociálních služeb a souvisejících služeb (v tištěné i digitální podobě)					
DC17	A17-01	Příprava změn zřizovatelských funkcí na základě projednávání se samosprávami a s neziskovým sektorem					
	A17-02	Konkretizace postupu – zpracování transformačních projektů					
	A17-03	Realizace transformačních projektů					

Legenda:		příprava
		realizace
		projednávání

DALŠÍ POSTUP A SOUVISEJÍCÍ ČINNOSTI

Souběžně s projednáním této verze dokumentu budou pokračovat práce na **konkretizaci** rozvojových aktivit – v souladu s dříve přijatou metodikou (01/2008). V této fázi budou u všech aktivit specifikovány jejich základní atributy - věcný **obsah**, **časová** a **finanční** náročnost, **odpovědnost** za plnění, dotčené subjekty a cílové skupiny uživatelů, předpokládané dopady (včetně multiplikačních efektů apod.), územní lokalizace, vazby na další aktivity a cíle, atd. Na základě projednání budou přehledným tabulkovým způsobem, který umožňuje snadné sledování a vyhodnocení, zpracovány „**karty aktivit**“, které budou zásadním podkladem pro projednání a stanovení důležitosti (priorizaci) aktivit. Za tímto účelem bude osloven co největší počet expertů a zástupců všech dotčených skupin aktérů sociálních služeb (tj. zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů) a zástupců politické reprezentace v úrovni kraje i měst a obcí, zejména v rámci Krajské koordinační struktury.

Aktivity, které byly zařazeny v **časovém plánu realizace aktivit** již do roku 2009, jsou především ty, které obsahují již dříve zahájené projekty, nebo vybrané aktivity, které přímo navazují na připravované nebo realizované projekty nebo je nutné jejich zahájení nejpozději v průběhu roku 2009. Časový plán realizace aktivit bude v následujícím období aktualizován (v návaznosti na přípravu a projednání karet aktivit a další vstupy).

Důležitým předpokladem úspěšného a plnohodnotného dokončení SPRSS LK je naplnění aktivit, které přinesou zásadní dnes **chybějící vstupy** pro jeho analytickou i návrhovou část. Těmito aktivitami jsou:

1. vytvoření datového centra sociálních služeb LK (jednotně sledovaná a porovnatelná struktura dat),
2. pokrytí celého území Libereckého kraje komunitními plány,
3. rozšíření činnosti Krajské koordinační struktury (projednání v území, koordinace).

Uvedené aktivity jsou připravovány jako součást projektu IP2, který bude Liberecký kraj podávat v rámci výzvy Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Na základě realizace těchto aktivit bude možné doplnit analytickou část SPRSS LK, provést případnou revizi a doplnění dílčích cílů, seznamu aktivit a zejména naplnit karty aktivit.

Předpokládaný termín dokončení úplné verze SPRSS LK a její předložení k projednání a schválení je 3. čtvrtletí roku 2009. Cílem je plné využití výstupů pro dotační řízení na rok 2010.

VYSVĚTLENÍ POUŽITÝCH ZKRATEK

CS – cílová skupina

ČSÚ – Český statistický úřad

DC – dílčí cíl

ESF – Evropský sociální fond

EU – Evropská unie

HC – hlavní cíl

HUR – hlavní ukazatele rozvoje

IP2 – individuální projekt „Podpora střednědobého plánování a rozvoje sítě sociálních služeb v Libereckém kraji“, připravený pro Operační program lidské zdroje a zaměstnanost

KKS – krajská koordináční struktura

KP – komunitní plán

KÚLK – Krajský úřad libereckého kraje

LK – Liberecký kraj

ORP – obec s rozšířenou působností

OSVBPM – Odbor sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin KÚLK

PRK – Program rozvoje kraje

SPRSS LK - Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje

SVL – sociálně vyloučené lokality

SWOT – metoda analýzy (silné a slabé stránky, příležitosti, ohrožení)